

تعبیر می‌کنند به «شعر آیینی». انصافاً شعرهای خوبی هم گفته می‌شود؛ بعضی ها هم اشعار مربوط به جنگ و دوران دفاع مقدس یا مربوط به شهدای مربوط به جانبازان و اینها را می‌گویند. اینها خیلی خوب است؛ لیکن - پار سال هم من اشاره کردم به این معنا - اهداف و آرمان‌های انقلاب منحصر در اینها نیست. انقلاب یک مجموعه‌ای از ستاره‌های درخشان آرمانی را بالای سر ما قرار داده و ما را به حرکت و پرواز و جهش به سمت این نقاط نورانی دعوت کرده. ماهم امتحان کردیم؛ دیدیم می‌توانیم پرواز کنیم؛ دیدیم این پرواز ممکن است. البته در دوره دفاع مقدس نمونه‌های بارز شده و دیدیم وقتی این ملت به سمت این آرمان‌ها پربگشاید، می‌تواند خوب حرکت بکند؛ اما بسیاری از این آرمان‌ها هنوز بالای سر ماست؛ ما باید حرکت کنیم: به سمت عدالت باید برویم، به سمت اخلاق باید برویم، به سمت استقلال به معنای حقیقی کلمه - شامل استقلال فرهنگی که از همه عمیق‌تر و دشوارتر است - باید برویم، به سمت بازیابی حقیقی هویت اسلامی - ایرانی خودمان باید برویم....

■ تعداد شاعری که امروز در کشور ما هست، در هیچ دوره‌ای سابقه ندارد

۹۰/۰۵/۲۴ - دیدار جمعی از شعرا

... یک نکته‌ای در اینجا وجود دارد که بد نیست من این را عرض بکنم. من دو شباهت می‌یابم بین شعر امروز کشورمان و شعر فارسی یک دوره‌ی دویست ساله بسیار مهم و برجسته، یعنی دوره رواج و شکوفایی سبک هندی؛ که از اواسط قرن دهم تا اواسط قرن دوازدهم، شعر سبک هندی رواج داشته و گسترش پیدا کرده و اوج گرفته. من اول این را عرض بکنم که آن دوره‌ی دویست ساله از بعضی از جهات در همه ادوار تاریخ شعری ما بی‌نظیر است. نه اینکه بخواهیم قدر شعری قصیده سرای قرن‌های چهارم و پنجم و ششم یا غزل‌سرایان قرن هفتم و هشتم را ندیده بگیریم؛ نه، در جای خودش، قدر و ارزش و بزرگتری آنها محفوظ است؛ لیکن این دویست سال جزو قطعات بسیار درخشان تاریخ شعر فارسی است.

یک خصوصیت در این دویست سال، کمیت شاعر است. یعنی شما وقتی نگاه کنید در این دو قرن که عرض کردیم، می‌بینید در ایران، در هند، در افغانستان، در ماوراءالنهر - یعنی منطقه‌ای که متأسفانه امروز تقسیم شده بین تاجیکستان و ازبکستان، که منطقه پارسی زبان بخارا و سمرقند و دیگر مناطق تاجیک نشین بود - تعداد شاعرانی که هستند، شگفت‌آور است. در این دوره، هزارها شاعر هستند که سرشان هم به تنشان می‌ارزد؛ نه اینکه فقط بگوئیم شعر می‌گویند؛ نه، شاعرند. حالا ممکن است همه برجسته نباشند، اما شاعرند. البته در بین

این هزاران شاعری که من به تقریب عرض کردم، شاید بشود گفت انسان می‌تواند صد تا شاعر خوب در آن دوره پیدا کند؛ و در بین این صد شاعر خوب، شاید انسان بتواند ده تا شاعر درجه یک مثل صائب، مثل کلیم، مثل محمد جان قدسی، مثل نظیری نیشابوری، پیدا کند. اوضاع آن دویست سال از لحاظ کمیت شعری اینجور است.

یک شباهت امروز ما با آن دوره، همین کمیت است. تعداد شاعری که امروز در کشور ما هست، در هیچ دوره‌ای - حالا آن دوره که خود ما بودیم و دیدیم و با شعر اهم مرتبط بودیم، و همچنین آنچه که از گذشته شنیدیم - سابقه ندارد. امروز تعداد شاعران ما در کشور، از لحاظ کمیت، شبیه همان دوره دویست ساله است. البته این به حرکت انقلاب است. انقلاب معارف را، هنر را، همه چیز را آورد به متن مردم، داخل متن جامعه؛ لذا جوشش پیدا شد. امروز ما در کشور خیلی شاعر داریم؛ از نوجوانان دبستانی تا دبیرستانی، تا جوانان برومند، تا میانسالان و پیران. یعنی واقعاً انسان بخواهد محاسبه کند، تعداد شعری امروز ما خیلی زیاد است. البته این مربوط به سی سال است؛ اگر چنانچه ان شاء الله... همین روش ادامه پیدا کند - یعنی اگر با همین روال پیش برویم و شعر تشویق بشود و شعری خوب بتواند شعری جوان‌تر را تربیت کند - قطعاً کمیت شعری ما از آن دوره بیشتر خواهد شد.

شباهت دوم بین این دوره و آن دوره دویست ساله، نوآوری در مضمون است. در هیچ دوره دیگری اینجور سابقه ندارد که این همه مضامین نو و حرف‌های تازه در شعر راه پیدا کند؛ که وقتی مضمون نو آمد، به تبع وجود مضمون نو، ترکیب نو هم می‌آید. یعنی نیاز مضمون به لفظ موجب می‌شود که شاعر از ذوق خود، از هنر خود استفاده کند و ترکیبات بیاورد. البته در ابتدای کار ممکن است ناشیگری‌هایی وجود داشته باشد، لیکن به تدریج زبان پخته و سنجیده و استوار می‌شود و فحامت پیدای می‌کند.

■ لزوم توجه به شعر کودک

۹۲/۰۵/۱ - دیدار شاعران

امروز یک حرکت عظیم تاریخی از درون جامعه ما به وجود آمده و الهام بخش مجموعه‌ای بزرگ بشری شده؛ این یک واقعیت است. مواجهه انقلاب اسلامی با نظام سلطه بین‌المللی، ایستادگی در مقابل زور گویبها، از سوی یک ملتی که دویست سال یا بیشتر زیر بار زور گویی‌های دیگران بوده و برافراشتن پرچم آزادی و آزادگی در این کشور، چیز خیلی مهمی است؛ این باید در شعر شاعران ما ظهور پیدا کند. همچنین آنچه که در پی این آزادی آمد. من باها در همین جلسه و جلسات دیگر گفته‌ام که مسئله جهاد نظامی هشت ساله ما چیز کمی نبود، چیز مهمی بود؛ که به

نظر من در شعر ما خیلی باید مورد توجه قرار بگیرد. همچنین جهاد بنای جامعه اسلامی، جهاد استحکام بخشیدن به ساخت قدرت ملی که مأمور رویش تکیه کردیم، جهاد اصلاح سبک زندگی - که عرض کردیم متن تمدن اسلامی این است و آنچه که در غیر از سبک زندگی بحث می‌کنیم، همه شکل‌ها و شیوه‌ها و اندازه‌گیری‌ها است - اینها هر کدام یک جهاد است؛ حضور در این جهاد از طریق شعر، باید مورد توجه قرار بگیرد. همچنین مسائل مربوط به تاریخ، مربوط به زمانه. امروز بیداری اسلامی یک مسئله مهم است، مسئله فلسطین یک مسئله مهم است؛ اینها باید در شعر ما سهم داشته باشند، ما در شعرمان باید به اینها بپردازیم. به هر حال اینها چیزهایی است که اهمیت دارد. من یک توصیه دیگر هم دارم - که اینجا یادداشت کرده‌ام - توجه به شعر کودک که متضمن مفاهیم حکمت اسلامی و حکمت سیاسی باشد، به نظر مایکی از کارهای لازم است و امروز یک مقداری جایش خالی است. شعر کودک و کتاب کودک و نوجوان از جمله بخش‌های مهمی است که امروز مورد توجه است. شعری که توانائی دارند، زبان‌رسانی دارند، باید مفاهیم حکمت‌آمیز را، یعنی حکمت اسلامی و ایرانی را در شعرهای فارسی بگنجانند. استعدادهای جوان باید پرورش پیدا کند. ما در بین جوان‌ها استعداد زیاد داریم و جوان‌ها هم راحت‌تر می‌توانند حقایق را بپذیرند و این حقایق را در بیان خودشان و در شعر خودشان منعکس کنند.

■ لازم است در تدوین کتب تاریخی، رمان و امثال آن کارهای بیشتری صورت پذیرد

۹۳/۰۲/۲۳ - سایت سازمان تبلیغات اسلامی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار جمعی از دست‌اندرکاران دفاتر ادبیات مقاومت و ادبیات انقلاب اسلامی، ایجاد یک حرکت عظیم، الهام بخش و برانگیزاننده در